REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30*.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiacare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 189. Brașov, Joi 29 August (11 Septemvrie). 1902.

Din causa sfintei serbătorĭ de mâne, Joi, Tăierea capului sf. Ioan, diarul nu va apărê până Vinerĭ séra.

Adunarea Asociațiunei.

S'apropie érăși întrunirea anuală generală a membrilor Asociațiunei nóstre pentru literatura română și cultura poporului român, a acestei instituțiunĭ în jurul căreia chemate sunt a se concentra tóte elementele bune ale națiunei nóstre, ca în jurul celui mai însemnat focular intelectual, menit a revĕrsa radele culturii naționale asupra poporului român din Carpațĭ până la Tisa.

Deja peste câte-va dile Asociațiunea se va întruni în adunare generală la Oravița, în care vor avê sĕ se marcheze resultatele obținute de activitatea acestei societățĭ literare și culturale în decursul anului espirat dela adunarea generală trecută. Comitetul central a publicat deja în fóia „Transilvania“ un raport amĕnunțit despre activitatea sa, care va servi ca basă a desbaterilor amintitei adunărĭ.

In timpul din urmă și mai ales de astă-vară, s'au ventilat prin diarele nóstre cestiunĭ importante privitóre la problemele Asociațiunei și ale secțiunilor ei scientifice-literare.

Nouĕ ni-se pare, că în aceste discuțiunĭ s'a trecut nu numai odată peste țintă. E lucru firesc, ca mai ales juna generație sĕ reclame progrese mai marĭ și mai visibile ca cele de până acum. Douĕ lucrurĭ însĕ ni-se pare, că se lasă din vedere în manifestarea acestui zel laudabil de progresare. Intâiŭ resultă din diferitele părerĭ și propunerĭ, ce s'au făcut și se fac în sînul comitetului precum și în afară de comitet, că nu esistă încă destulă claritate asupra scopului ce trebue sĕ-l urmăréscă Asociațiunea, firesce numai treptat, căcĭ salturĭ sunt încă și mai puțin posibile pe terenul cultural, decât pe alte terene. Al doilea reiese din acele părerĭ și propunerĭ, că se dă prea puțină importanță principiului unei activitățĭ concentrice și sistematice pentru ajungerea scopului și prea mult se aștéptă dela inițiativa și dela activitatea individuală a acelora, asupra cărora cade în rêndul întâiŭ sarcina ei. Este un obiceiŭ rĕu, contras din vechime, ce se observă la noi, și de care nu s'a desbărat încă nicĭ tinerimea nóstră de astădĭ. Ea în avîntul sĕu și sub impresiunea marilor exigențe ale timpului ar vré sĕ aibă pretutindenea tot nisce titanĭ puternicĭ și genialĭ, carĭ singurĭ sĕ ducă în spate tótă greutatea.

Și în adevĕr dorința acésta corĕspunde întru cât-va realitățiĭ în viața și desvoltarea nóstră. Fără pretențiunea de a fi titanĭ, cei-ce duc astădĭ greul muncei pentru înaintarea Asociațiunei, mai ales în despărțĕminte, nu sunt în cele mai multe casurĭ decât persóne singuratice. Pe umerii unuia se radimă tot succesul și nesuccesul și acésta nu este bine, căcĭ orĭ-cât de mult ar corespunde aceștĭ singuraticĭ cerințelor, chiar și peste așteptare, nu se póte ajunge la resultatul dorit în tóte privințele și durabil, decât numai prin împreunarea forțelor și prin divisiunea muncii.

De aicĭ însĕ urméză ceva ce este în adevĕr neîncunjurabil pentru asigurarea progresului. Sarcina sĕ se împartă asupra tuturor, dér fie-care sĕ fie la locul sĕu și sĕ potă corĕspunde pe deplin problemei, ce-i este încredințată după cum cere interesul cel mare al Asociațiunei, și în mĕsura în care o cere.

E învederat, că numai astfel se póte asigura mersul desvoltării Asociațiunei nóstre pe base temeinice. Pretutindenĭ în conducerea ei sĕ fie pușĭ bărbațĭ nu numai capabilĭ, dér tot-odată cu trup și suflet devotațĭ marei misiunĭ de a aprinde în tot locul, de-alungul și de-alatul țĕrii, făclia însuflețirei pentru limba și literatura română.

In acéstă misiune am vĕdut și vedem noi indicat adevĕratul scop al Asociațiunei. De aceea întot-déuna am stăruit ca din centru sĕ se dea cu deosebire cea mai mare atențiune despărțĕmintelor Asociațiunei a căror activitate pĕtrunde în straturile cele mai largĭ ale poporului, contribuind nemijlocit la deșteptarea și câștigarea lui pentru causa culturii naționale. Și trebue sĕ mărturisim, că ne-ar fi plăcut, décă în analele „Asociațiunei“ publicate în fascicolul ultim al „Transilvaniei“ am fi vĕdut mai pe larg și mai temeinic reoglindate activitatea și stăruințele acestor despărțĕminte. Cultivarea lucrării culturale, ce trebue sĕ se desfășure nemijlocit în sînul poporului, se impune mai ales în ținuturile unde Românii trăesc amestecațĭ cu elementele streine și unde până acum ea încă n'a putut prinde rădăcinĭ.

Asociațiunea este o instituțiune pentru luminarea poporului și în deosebĭ a poporului nostru țĕran. Acésta sĕ nu se uite, căcĭ înainte de-a ne clădi casa și de-ai pune coperișul, trebue sĕ-i facem un fundament tare și trainic, care nu se póte aședa așa numai dintr'odată. Sĕ recere dela noi încă multă și îndelungată muncă, multe stăruințe și jertfe până-ce sĕ putem ajunge a încheia legăturile temeliei.

In semnul acesta al stăruinței pentru luminarea poporului se vor întruni Duminecă membrii Asociațiunei pentru prima-óră sub conducerea noului președinte, amic probat al culturei poporului, Dr. Alexandru Mocsonyi.

Dorim din suflet, ca resultatele consfătuirei lor sĕ fie cele mai bune și salutare pentru popor și cultura nóstră națională!

„Memento pentru Ungaria.“ Sub titlul acesta publică *„Neues Wiener Journal“* de la 4 Septemvrie un prim articol în care se dice următórele:

„După cele întêmplate în Agram credem, că ficțiunea despre unitatea statului maghiar nu se va mai susținé. Nicĭ vorbirea ministrului Darányi la congresul apicultorilor în Timișóra, nicĭ alte vorbirĭ nu ne vor înlătura convingerea, că Germanii din Ungaria sunt espușĭ terorismului celui mai brutal, — dovadă atacurile la adresa redactorilor germanĭ. *Guvernul unguresc pecătuesce de decĭ de anĭ în contra Românilor, popor inteligent și muncitor*, fără a ține sémă de raporturile amicale dintre Austro-Ungaria și România. Ar fi timpul, ca în Ungaria în loc de a fi șoviniștĭ și a demonstra contra imnului poporal, sĕ se gândéscă cei competențĭ la cestiunea naționalităților, care în Ungaria póte avé mare influință în politica esternă, avêndu-se în considerare, că statele din Peninsula balcanică nu vor privi fără interes suferințele fraților lor de pe teritoriul ungar. Turburările din Agram pot servi ca memento pentru șovinismul maghiar, care vede atât de bucuros paiul în ochii altora, ér bârna din ochii sĕi nu o vede“.

Purtarea Bulgarilor față de România. *„Figaro“* din Paris scrie, că învitările oficiale ale principelui Ferdinand pentru serbările comemorative de la Șipka, sunt deja trimise. Cel dintâiŭ a fost învitat Țarul Nicolae, care a promis sĕ trimită ca representant pe vĕrul sĕu, marele duce Nicolae *Nicolaevicĭ*. Au fost învitațĭ generalii Ignatieff, Dragomiroff și Kouropatkine, ministrul de rĕsboiŭ, apoi contele Lambsdorff, ministru al afacerilor strĕine, și în fine Țarikoff și Pobjedonosceff. Probabil, că nicĭ unul din aceștia nu vor lipsi de la serbare. *„Figaro“* îșĭ esprimă apoi mirarea, cum de nu se aude vorbindu-se nimic despre regele Carol al României, nicĭ de vre-un alt personagiu marcant român. Diarul frances spune, că nu se găsesce nicĭ un motiv în relațiunile oficiale ale României cu Bulgaria, care sĕ esplice *purtarea insultătóre a Bulgariei față de Românĭ*, cu ocasia numitelor serbărĭ.

Cehii și pactul. Din *Praga* se telegrafézâ, că Dr. Edmund *Gregr* a făcut Dumineca trecută o dare de sémă alegĕtorilor sĕi în Schlan. El a pus în vedere *obstrucțiunea Cehilor* contra pactului, décă guvernul nu va satisface postulatelor cehice. *Gregr* a declarat, că Cehii nu vor lăsa sĕ se desbată proiectel pactului. Alegĕtorii au primit cu furtunóse aplause declarația acésta.

Altă mĕsură de maghiarisare a lui Wlassics.

Diecesa Gherlei, August 1902.

Onorată Redacțiune!

Adênc revoltat în inima mea, vin a vĕ aduce la cunoscință o ordinațiune, până acum încă de marele public român necunoscută, a deochiatului Wlassics.

Prin acéstă ordinațiune din cale afară jicnitóre, d-l Wlassics ca ministru de culte și instrucțiune publică — care ordinațiune pórtă data de 18 Aprilie n. a. c. nr. 17.963 — încunosciințéză pe Escel. Sa Episcopul Gherlei, ca la rêndul sĕu sĕ dispună, „ca *chitanțele despre ajutorul de stat* de 20.000 corone al părților Chiorene și Sĕlăgiene, în viitor *sĕ se facă în limba maghiară* de către *preoțĭ*, căcĭ *chitanțele de până acuma redactate și tipărite în limba română nu vor mai fi acceptate.*

D.

Vedem și de aicĭ, că ministrul cultelor șĭ-a propus a ataca acum limba română și în biserică. Ce va face episcopul și consistoriul din Gherla spre apĕrarea limbei oficiale române a bisericei? Primi-va în tăcere lovitura? Nu vede, că se sapă grópa limbei române în biserică și că ordinațiunile acestea sunt numai precursorele încercărilor, ce vor urma, de a maghiarisa total și limba de administrare a bisericei?

Apponyi și Șvabii.

Contele Albert *Apponyi*, presidentul camerei deputaților, a asistat dilele trecute la deschiderea esposiției economice din *Lovrin* aranjată de reuniunea economică din Bănat (șvăbéscă). Cu ocasiunea acésta contele Apponyi a ținut un discurs, pe care l'a început în limba maghiară, apoi l'a continuat în *limba germană*, ca sĕ-l înțelégă și Șvabii adunațĭ în numĕr mare. Vorbind în limba germană, a dis:

„Mi-se întristéză inima, pentru-că în timpul din urmă nisce *proorocĭ mincinoșĭ* vréu sĕ separeze pe acest popor sîrguincios de comuniunea maghiară. Vor sĕ lege sentimentul german de marea națiune culturală germană. Sentimentul german nu póte fi însĕ primejduit, când urmașii celor ce au emigrat aicĭ înainte cu 200 de anĭ pot și adĭ sĕ vorbéscă nemțesce.... Tradițiile arată, că pe timpul Mariei Teresiei și al lui Napoleon cel mare, precum și în 1848, tot-déuna Șvabii au fost și s'au luptat *împreună cu Maghiarii, Șvabiĭ* așa-dér *nu pot se ia solidaritate cu Germanii dinafară de granițele țĕrii*. Considerațiile față cu viitorul încă pretind, ca poporul acesta (Șvabii) sĕ se alipéscă strîns de națiunea maghiară.... și sĕ se feréscă de prooroci mincinoșĭ, carĭ vor sĕ stîrpéscă din inimile lor tradițiile, sĕ nimicéscă viitorul copiilor lor și sĕ le învenineze presentul“.....

Din Lovrin Apponyi s'a dus la Vêrșeț, ca sĕ visiteze esposiția industrială de acolo. A ținut și aicĭ un discurs, în care a dat lecții Germanilor cum sĕ se pórte și cum se simtă și lucreze *unguresce*. A vorbit și aicĭ de „profețĭ mincinoșĭ“, carĭ s'ar încerca sĕ strice presentul și viitorul Șvabilor prin aceea, că-i îndémnă (profeții pe Șvabĭ) sĕ nu rupă legăturile cu Germanii din imperiu. In Vêrșeț Apponyi a amenințat, dicênd, că „față cu tendențele și șoptirile, carĭ umblă sĕ otrăvéscă inimile sincere, *trebue luptat până la cuțit, fără nicĭ o crුțare și reservă*“. Lĭ-a spus Șvabilor, că ei numai aicĭ pot sĕ-șĭ asigure viitorul. Făcu apoi urarea, ca Vêrșețenii sĕ fie și pe viitor stîlp puternic al „unității naționale maghiare și al consolidării naționale“.

Diarele unguresci, spun că a produs „penibilă impresie“ faptul, că directorul *Maszary* l'a salutat în limba germană pe Apponyi, care însĕ n'a voit sĕ asculte vorba germană și a dis către cei din jurul sĕu: „Sĕ mergem!“

Ce a vrut adecă Apponyi? Sĕ facă pe Șvabĭ a-șĭ uita trecutul, a-se nega pe ei înșișĭ ca individualitate națională, și a renunța la viitorul lor ca popor? Mare încercare, dér zadarnică!

Esposiția din Pojun.

Duminecă s'a deschis în orașul Pojun, a doua esposiție regnicolară economică, sprijinită de guvern. Multă lume s'a adunat din incidentul acesta în capitala de odiniőră a Ungariei. Orașul a fost pavoasat. S'au presentat numerőse deputațiunĭ, în fruntea fie-căreia mergênd o fată țărancă, purtând un buchet din spice de grâu, florĭ și fructe. Guvernul a fost representat prin ministrul președinte *Szell* și ministrul de agricultură *Darányi*. Majes. Sa a fost representat prin archiducele *Frideric*, care apărù în uniformă de general. După cântarea „Himmus"-ului din partea reuniunilor de cântărĭ din Pojun, ministrul *Darányi* păși înaintea cortului în care se afla archiducele, și a ținut discursul de deschidere. El termină dicênd, că esposiția acésta coincide c'un an economic mai bun. Făcù urarea, ca esposiția și anul acesta bun, sĕ fie augurul uneĭ înflorirĭ economice generale, la care sĕ ajungă generația actuală, care trăesce în atâta nesiguranță și care duce dile atât de grele. Încheiă implorând providința, ca „Augustul nostru domn nu numai sĕ ne arete pămêntul făgăduinței, dér sĕ ne și ducă întrînsul și aicĭ sĕ ne fericéscă mulțĭ anĭ. Trăéscă regele! Trăéscă patria!"

Archiducele *Frideric*, patronul esposiției, a rĕspuns dicênd, că e vesel de succesul pe care-l vede aicĭ. Apreciând sprijinul guvernuluĭ ungar, nu póte sĕ retacă. că meritul succesuluĭ este al reuniunilor economice regnicolare și al orașuluĭ Pojun. Încheiând dise:

„D-l ministru de agricultură șĭ-a adus aminte în cuvinte atât de elogióse de fericiții meĭ strămoșĭ. Esemplul lor am dorit sĕ-l urmez prin aceea, că și eu singur administrez proprietățile mele, pĕtruns pe deplin de tóte problemele sociale împreunate cu proprietatea și interesându-mĕ viu de sórtea și viitorul pămêntului maghiar. Dorind din inimă înflorirea economieĭ nóstre, declar esposiția congresului regnicolar al II-lea deschisă".

A urmat un scurt *cercle*, archiducele Frideric vorbind cu ministrul Darányi, ér archiducesa Isabela cu ministrul președinte Szell. După acésta archiducele s'a dus sĕ vadă esposiția.

*

„Függ. Magyarország" nu scapă nicĭ ocasia acésta pentru a-șĭ esprima nemulțumirea față cu membriĭ dinastieĭ. Spune, că deși archiducele *Frideric* locuesce de câțĭ-va anĭ în Pojun, totu-șĭ el nu scie unguresce și a fost o adevĕrată tortură a-l audi cetindu-șĭ vorbirea de pe hârtie.

Mai e nemulțumit „F. M.", că atât la sosirea, cât și la depărtarea archiducelui, musica militară „a vĕtĕmat urechile" cu cântarea imnului „Gott erhalte". Mai departe, comitetul arangiator a lăsat sĕ între cu dróia în esposiție fabricanțĭ din streinătate, carĭ șĭ-au marcat obiectele expuse cu inscripțiĭ germane etc., fără ca ceĭ din Pojun, „al căror suflet e negru-galben", sĕ fi făcut vr'o obiecțiune.

Agitațiile în Macedonia.

Unul din ceĭ doi ofițerĭ afiliațĭ asociațiuneĭ macedonene revoluționare, carĭ încercând sĕ trécă granița din spre Turcia au fost arestațĭ de autoritățile bulgare, Sera Kimoff, e căpitan în reservă; al doilea, un locotenent, a disertat din armata activă pentru a se produce în Macedonia ca șef de bandă.

Arestarea celor doi revoluționarĭ s'a făcut în localitatea Dubnița,

*

Orĭ cât ar desminți telegramele oficióse din Constantinopole, Macedonia e în plină fierbere. Agitația spiritelor întreținută de emisariĭ asociațiuneĭ revoluționare din Bulgaria, a atins, dice „Patr.", un grad alarmant.

Terórea bandelor macedo-bulgare, dilnicele incursiunĭ ale bandelor înarmate pe teritoriul principatuluĭ de peste Dunăre, arestările recente ale generaluluĭ Țonceff și a unuĭ alt membru al comitetuluĭ suprem; arestarea de alaltăerĭ a căpitanuluĭ Sera Kimoff și a locotenentuluĭ desertor — sunt tot atâtea indiciĭ suficiente, că ne aflăm în prediua unuĭ mare, dér sângeros eveniment.

Căcĭ, la ce bun sĕ ne maĭ facem ilusiĭ! Când însușĭ vice-președintele comitetuluĭ organisațiuneĭ revoluționare e arestat, sub invinuirea de agitațiune sedițiósă — maĭ e posibilă o îndoială asupra gravitățiĭ proporțiunilor preparativelor bandelor? Când ofițerĭ în activitate *deserteză* pentru a deveni șefĭ de bande, carĭ sĕ teroriseze prin foc și sabie Macedonia — maĭ póte fi dubiu asupra îngrijitóreĭ contagiunĭ revoluționare de care e cuprins tot ce e bulgar? Mare minune sĕ ajungem primăvara cu *statu-quo* în Macedonia.

*

„Le Petit Bleu" vorbind despre agitațiile din Macedonia și soluția, care s'ar puté da cestiuneĭ macedonene, dice că autonomia Macedonieĭ nu e posibilă decât sub dictatura unuĭ stat strĕin. După opinia diaruluĭ frances, România, care gravitéză în cercul de atracție al triplicei, e singurul stat balcanic, care rĕspunde la condițiile necesare, pentru a i-se încredința acéstă dictatură.

Adunarea
Societățiĭ pentru fond de teatru român în Bistrița.

(De la raportorul special al „Gaz. Trans.")

Bistrița, 9 Septemvrie 1902.

Ultima di.

O dovadă eclatantă despre conducerea bună a mĕsurilor de arangiament a fost, că în tot timpul cât a durat serbările culturale din Bistrița, óspețiĭ strĕinĭ au fost servițĭ și menajațĭ cum nu se póte maĭ bine.

Astădĭ, fiind ultima di, toțĭ óspețiĭ au fost invitațĭ la prând pe la familiĭ. În special la patru familiĭ au fost concentrațĭ ceĭ maĭ mulțĭ óspețĭ, anume: la părintele protopop *Domide*, la medicul Dr. *Ales. Pop*, la Dr. *Scridon*, prim-vicenotar comitatens, și la advocatul Dr. Gavrilă *Tripon*.

Reporterul d-vóstrĕ a avut onórea sĕ fie învitat la d-l Dr. Tripon, împreună cu președintele d-l Iosif Vulcan și încă vr'o 40 de óspețĭ, dame și domnĭ. La douĕ mese marĭ am fost părtașĭ în casele ospitaliere ale amphitrionuluĭ la un adevĕrat banchet. Dómna caseĭ cu o amabilitate fără păreche căuta sĕ mulțumĕscă pe fiecare din óspeții seĭ. S'au ținut, firesce, o serie de toaste, în carĭ s'au atins multe ideĭ frumóse, după carĭ avurăm plăcerea a asculta pe d-l Dr. Șerban, care ne-a delectat cu esecutarea câtorva compozițiĭ de ale d-sale la pian, și d-na Dr. Pascu, d-șóra Veturia Petran și d-l Giurgiu, carĭ au cântat cu vocea.

Balul.

In sala cea mare dela „Gewerbehaus" se adunase deja cea maĭ mare parte a drăgălașelor dansatóre, când am sosit eu. Scurt timp după aceea escelenta musică a luĭ Criștof a început sĕ cânte o „Someșană", pe care eu, Someșan, am dansat'o tot cu o Someșană.

In fuga condeiuluĭ mĭ-am notat pe următórele dómne și domnișóre, carĭ au fost presente la acest bal: D-na Flora Avram n. Petri (Maier); d-na Beșoan (Bistrița); d-na Chita (Bistrița); d-na Ciat (B.-Prund); Cuteanu (Bistrița); Crăciun (Bistrița); Domșa (Pinticul Tecii); Dr. Filipan (Năsĕud); Gal (Sĕcuieu); Herman (Deșiŭ); Dr. Herman (Bistrița); Hăngănuț (B.-Prund); Iuga (Negoilescĭ); Dr. Login (Bistrița); Luchi (Năsĕud); Mateiu (Bistrița); Moisil (Năsĕud); Monastirean (Bistrița); Man (Bistrița); Mureșanu (Bistrița); Marcuș (Rodna); Nașcu (Galațĭ); Negruț (Bistrița); Petri (Năsĕud); Pletos (Năsĕud); Ana Pop (Gherla); Dr. Pop (Bistrița); Dr. Parasca (Hațeg); Dr. Pascu, vĕd. Raveca Pop (Bistrița); Rus (Indu); Dr. Scridon (Bistrița); Scurtul (Bistrița); Tition (Bistrița); Viteaz (Teaca); Wachsmann (B.-Prud.

D-șóre: Cornelia Petri (Năsĕud); Virginia Gal (Sĕcuieu); Mițĭ și Ema Lupan (Silvaș); Lucreția Moisil (Năsĕud); Elena Domide (Bistrița); Veturia Petran (Bistrița); Emilia și Maria Cuteanu; Tili și Ghighi Filipan (Năsĕud); Aurelia Herman (Deșiŭ); Marióra și Aurelia Tition (Bistrița); Camila Moldovan (Cătina); Estela Luchi (Năsĕud); Leontina Beșa (B.-Prund); Marița Ghica (Rîpa de sus); Natalia Grapini (Rodna); Viorica Pop (Bistrița); Blanca Marcuș (Rodna); Susana Bochiș (Borșa); Cornelia și Jenny Hăngănuț (B.-Prund); Ana Rus (Indu); Zoița Viteaz (Teaca); Eugenia Monastireanu (S.-Măghita); Margareta Scurtu (Bistrița); Aurelia Cupcea (Măierus); Ana Cucu (Bistrița); Regina Lazar (B.-Tiha); Zoița Branea (Maceru); Veturia Domșa (Pintic); Hilda Wachsmann (B.-Prund.)

Epilog.

Serbările culturale din Bistrița ne-au lăsat cele maĭ plăcute impresiĭ și plecăm din acest oraș plinĭ de însuflețire națională românéscă, cu sincera urare, ca la o eventuală proximă adunare culturală, sĕ putem constata cu bucurie, că din numerósa inteligență locală va fi dispărut cu desăvîrșire și cea maĭ mică umbră de disensiune, isvorîtă din motive triste și inavuabile, asupra cărora de astă-dată nu insistăm, pentru-că nu vrem sĕ tulburăm impresiile plăcute, de carĭ am fost părtașĭ.

Rep.

Arta și adevĕrul.

Discursul președintelui Iosif Vulcan

la deschiderea adunării generale din Bistrița a Societății pentru crearea unuĭ fond de teatru român, în 7 Septemvrie 1902.

(Fine).

Noi Româniĭ, carĭ nu ne-am putut da partea de conlucrare la aceste evolutiunĭ ale culturei omenescĭ, n'avem nicĭ sĕ îndurăm perderĭ, nicĭ sĕ notăm câștigurĭ. Ne aflăm înse în favorabila situație, că din pățaniile altora putem sĕ ne scótem conclusiunile. Aceste ne învață de ce sĕ ne ferim și ce sĕ urmăm; aceste ne arată cum sĕ tragem prima brazdă în ogorul înțelenit al artelor, ca munca sĕ ne fie rodnică și ca ródele munciĭ sĕ rĕmână trainice.

Lumina minții e adevĕrul, dice vorba veche. Adevĕrul are sĕ ne fie facla conducĕtóre în întunerecul, ce voim sĕ străbatem. Lumina luĭ ne va deslușĭ calea cea bună, calea valoriĭ reale.

Adevĕrul e isvorul puteriĭ de viéță, focul care ne aprinde curagiul, scutul care ne apĕră lucrarea, farmecul care atrage aprețiarea obșteĭ și cuvêntul care ne deșteptă consciința mândrieĭ.

Privițĭ cât de senin se presintă 'n lume omul inspirat de adevĕr! Fața luĭ e radiósă, ținuta-ĭ demnă. El nu șovăe, căcĭ are fixată credința sa; nu se 'ncurcă, căcĭ nu trebue sĕ născocéscă; nu tremură, căcĭ nu se teme de nimenĭ. Cu fruntea ridicată, el stă neclintit; atacurĭ nu-l dobóră, ură nu-l strivesce, invidie nu-l nimicesce. El privesce tóte nepăsător, sigur de învingere.

Cât de fericit este un ast-fel de om! Viéța luĭ se strecóră în liniște, gândurĭ posomorîte nu-ĭ încrețesc fruntea, grijĭ supĕrătóre nu-ĭ tulbură seninul cugetăriĭ, mulțumirea siguranțeĭ îl face vesel. Sĕrac, el se simte bogat; mic, îĭ pare, că este mare; slab, se crede puternic.

Starea acésta sufletéscă se oglindéză prin entusiastele versurĭ ale profundului nostru Eminescu:

> Sunt numai mândru, mândru, că pot fi
> Așa cum alții nu-s. Ei slabi, eu tare;
> Ei mint — eu adevĕrul spun.
> Căci nu mĕ tem de ale lui urmărĭ.

E mândru poetul și se crede maĭ tare decât alțiĭ, căcĭ aceia n'au curagiul a spune adevĕrul, și mint, dér el îĭ póte mărturisi, căcĭ nu se teme de urmărĭ.

A spune adevĕrul, este dér o virtute, o tărie, un titlu de mândrie, — căcĭ numaĭ acela cutéză sĕ-l profeseze, care are un caracter nepătat, care nu se teme de nimic.

Cel-ce nu spune adevĕrul, este un om slab, lipsit de propria voință, de compătimit. El sĕu voesce a seduce pe alțiĭ, sĕu nu cutéză a fi sincer, căcĭ are la activul sĕu pĕcate, carĭ îl opresc.

Omul cinstit nu minte. In familie și în viéța publică, el mărturisesce vecĭnic adevĕrul. Nimic nu-l abate; nicĭ glorie, nicĭ banĭ, nicĭ persecuțiune.

Numaĭ acele familiĭ sunt fericite, numaĭ acele popóre au viitor, în fruntea cărora stau bărbațĭ pĕtrunșĭ de adevĕr; căcĭ aceștia sunt ómenĭ cu caracter curat, carĭ cultivând adevĕrul, sădesc în némul lor o putere morală și reală, puterea cea maĭ tare.

Sĕ ne închinăm și noi acesteĭ marĭ puterĭ! Sĕ arborăm pe tóte terenele activitățiĭ nóstre stégul adevĕrului. Și sub stégul acesta sĕ enunciăm drept credeu al nostru, că numaĭ acela este un om de valóre, care propagă adevĕrul; numaĭ un ast-fel de om póte fi un respectabil cap de familie, un vrednic luptător al causelor publice, un valoros om de sciință și un bun artist.

Décă pe tóte terenele viețiĭ nóstre numaĭ acela póte fi un om meritos, care servesce adevĕrul, — cu atât maĭ vêrtos avem sĕ pretindem postulatul acesta de la ceĭ-ce vréu sĕ trécă drept representanțĭ aĭ noștri în arte, căcĭ eĭ au sĕ ne reproducă sufletul, cugetarea și tot ce avem maĭ intim.

Sĕ ridice dér în inimile lor altar adevĕruluĭ toțĭ aceia, carĭ simt în creeriĭ lor ardênd focul sacru al creăriĭ artistice. Adevĕrul sĕ le fie farul. Sĕ nu vadă, sĕ nu audă, sĕ nu simță, sĕ nu tĕlcuéscă decât ce-ĭ adevĕrat. Numaĭ acesta e vrednic de eĭ, numaĭ acesta are dreptul sĕ-șĭ reclame loc în lumea artelor.

Décă activitatea nóstră artistică va produce numaĭ un grăunte de adevĕr, lumea ne va observa și are sĕ stea de vorbă cu noĭ, ca sĕ ne putem afirma idiomul.

Stabilirea adevĕruluĭ înse trebue sĕ se facă cu multă băgare de sémă, căcĭ nu tóte ce par adevĕrate sunt aceleașĭ în realitate; multe n'au decât aparința amăgitóre, altele au criterul adevĕruluĭ, le lipsesce înse valórea morală.

Artistul are sĕ fie condus de un sentiment estetic, care sĕ-ĭ determine fantasia, arătându-ĭ ce póte și ce nu póte sĕ reproducă. El are sĕ esamineze tóte cu deamĕnuntul, sĕ le supună uneĭ criticĭ rigurose și sĕ nu ne dea decât rolul acestuĭ studiu. Nu numaĭ are dreptul acesta, dér i-se și impune. Întocmai cum în viéță nu toțĭ ómeniĭ pot sĕ fie primițĭ în o bună societate și nu tóte faptele se pot reproduce în publicitate, căcĭ bunul simț s'ar revolta: ast-fel și pe terenul artelor numaĭ aceea se póte representa, ce bunul gust aprobă.

Arta, ca rĕspânditórea bunuluĭ gust, nu se póte cobori 'n noroiŭ, — ci are sĕ aredice la sine pe toțĭ ceĭ-ce vin sub stégurile sale. Ridicarea acésta se face prin propagarea eternuluĭ frumos, a căruĭ temelie este — adevĕrul.

*

Vĕ salut, domnilor și dómnelor!—Și deschid adunarea generală.

SCIRILE DILEI.

28 August v.

† Ioan Papiu. Din *Gherla* ne sosesce scirea durerósă, că vrednicul și mult meritatul preposit capitular, vicar general episcopesc și inspector al șcólelor diecesane *Ioan Papiu* a încetat din viéță. Rĕposatul a fost și ca preot și ca Român timp de 37 anĭ aĭ activitățiĭ sale preoțeșcĭ un bărbat de model, a căruia inima bătea cald maĭ ales pentru progresul cultural al poporuluĭ nostru. Condus de dorul acesta Ioan Papiu făcuse studiĭ profunde de limbă filologice, ér în timpul din urmă s'a ocupat mult cu bibliografia veche, cu privire la care am publicat și noĭ în fóia nóstră nisce tratate interesante ale sale. Rĕposatul s'a distins și ca scriitor bisericesc și a publicat maĭ multe volume de predicĭ. Odinióră a funcționat ca profesor și director la gimnasiul din Năsĕud. — Diecesa Gherleĭ pierde într'ênsul un razim sincer și capabil, ér biserica și națiunea un fiu credincios.

Principele moștenitor român la Berlin. Principele Ferdinand al Românieĭ, invitat special de împĕratul Wilhelm ca sĕ asiste la marile manevre ale armateĭ germane, a sosit Lunĭ la Berlin. Alteța Sa, fiind óspele Majestățiĭ Sale imperiale, a descins la palatul imperial din Potsdam.

La prândul dat la curte, în onórea moştenitorului român, au asistat, afară de membrii familiei imperiale, şi lord Roberts, generalissimul armatei englese; d-l Stătescu însărcinatul de afaceri al legaţiunei române din Berlin şi d-l colonel Valleanu, ataşatul militar român.

Majestatea Sa nu va merge la Clușiŭ. Ministrul președinte Coloman *Szell* a încunosciinţat pe preşedintele comitetului pentru statua regelui *Matia*, că din causa multelor ocupaţiunĭ nu va merge la inaugurarea statuei. Monarchul va fi representat prin archiducele *Iosif*.

Manevrele marinei române au fost hotărîte pentru luna Septemvrie. De la 1—15 Septemvrie divisiunea de Dunăre va face esercitii de tir la Sulina, ér divisiunea de mare va face evoluţiunĭ. De la 15—30 Septemvrie ambele divisiunĭ vor face manevre combinate. Décă însĕ guvernul rus şi cel turcesc vor alege luna Septemvrie pentru primirea visitei escadrei românescĭ, care va visita tóte porturile din Marea Négră, atuncĭ manevrele vor fi amânate pentru luna Octomvrie. Visita porturilor din Marea Négră va ţiné 13 ḑile.

Amânarea congresului studențesc. „Tribuna" din Roma comentând scirea despre amânarea congresului „Corda Fratres" ḑice, că „monarchia austro-ungară e în mare fierbere şi că aicĭ s'ar teme de orĭ ce schînteie...."

Temenele — suverane. Chinesii au rĕmas pe jos cu temenelele şi laudele lor. Regii şi sultanii orientului întrebuinţéză şi astăḑĭ în curtenitórele lor plecăciunĭ, vorbe mărețe, atribuindu-şĭ titlurĭ, pe carĭ nu le au: ca Regele regilor, împĕratul împĕraţilor etc. Pentru europenĭ ar fi prea bócăne aceste imitaţiĭ. Impĕratul *Wilhelm* a găsit însĕ mijlocul sĕ pótă gratula pe bunul şi iubitul sĕu „vĕr", ţarul *Nicolae*, cu o titulatură nouă, atribuindu-şĭ şi lui una la fel. Cu ocasia întâlnirei dela Reval, Wilhelm II, după ce a eşit la largul mărei, a telegrafat ţarului prin semnalele convenţionale ale marinarilor, următorul salut: *„Amiralul mărilor vestice salută pe amiralul oceanului pacific!"* Ér Ţarul i-ar fi rĕspuns: — *„Cale bună!"*

Stipendii. Pentru dobândirea stipendiilor din fundaţiunea vicarului „Köszeghy", se publică concurs cu termin până la finea lui Septemvrie st. n. Pot concura juriştĭ şi studenţĭ gimnasialĭ de origine nobilĭ românĭ din Maramureş. La petiţie sunt a-se alătura: carte de botez, atestat de origine nobilă şi română şi testimoniul din anul şcol. trecut. Petiţiile adresate către comitat, sunt a se trimite la subscrisul. *Sighet* la 8 Septemvrie 1902. *Tit Bud*, vicarul Maramureşului.

Adunare de controlă. Magistratul orăşenesc face cunoscut, că *adunarea de controlă a honvedimei*, din acest an, se va ţiné în ḑilele de *1, 2, şi 3 Octomvrie* la 9 óre a. m. în casarma honveḑilor. Sunt obligaţĭ a-se presenta honveḑii, carĭ se află aicĭ (în Braşov), fără considerare, décă sunt stabilițĭ orĭ nu în acest oraş orĭ la despărţĕmêntul de honveḑĭ căruia aparţin. Vor fi obligaţĭ a-se presenta şi acei honveḑĭ, carĭ aparţin honvedimei din cealaltă parte a monarchiei, carĭ de la 1 Oct. 1901 şi până inclusiv la finea lui Septemvrie n'au fost înrolaţĭ nicĭ pentru serviciul activ, nicĭ pentru deprinderea de arme. In fine au a-se presenta toţi aceia, carĭ în anul 1891 au fost asentaţĭ pentru armata permanentă şi cu finea anului 1901 au fost trecuţi la honveḑime. Honveḑii cu domiciliul în *Scheiŭ* se vor presenta la *1 Oct.*, cei din *Braşovul-vechiŭ* şi *Stupinĭ* la *2* Oct., cei din *Cetate, Blumĕna, Timişul-de-jos* şi *de sus, Dĕrste, Predeal* şi cei de la *fabrica de zahăr* la *3* Oct Pentru honveḑii, carĭ din motive legale au lipsit de la adunarea de controlă, se va ţiné în 20 Noemvrie în localul arătat mai sus o controlă suplementară.

Bietul Sĕlăgian! Cetim în „Alkotmány": Advocatul din Năsĕud Dr. Simon Pap a cumpĕrat la licitaţie un pămênt arător în hotarul Bărgăului (Bistriţă). El a luat în păsesiunea sa pămêntul prin concursul autorităţii. Autoritatea însĕ orientându-se după datele cărţii funduare, i-a predat un pămênt strĕin. Contra acésta a protestat proprietarul pămêntului, Luca Sĕlăjan din Borgo-Bistriţă. Afacerea acésta era sĕ se resolve în 19 l. c. Arendaşul actual al pămêntului a adunat recolta de pe pămênt şi voia s'o ducă acasă. Sĕlăgian s'a opus, şi în urma acésta arendaşul a cerut concesiunea autorităţii. La ordinul autorităţii au apărut la locul cu pricina doi gendarmĭ din Borgoprund. Sĕlăgian înarmat cu un ciomag, a atacat pe gendarmĭ. Atuncĭ gendarmii l'au deţinut pe Sălăgian şi fiind-că el se opunea totuşĭ, au vrut sĕ-l pună în fiară. Când unul din gendarmĭ voia sĕ-l lege, Sĕlăgian i-a dat un ghiont cu atâta putere, incât gendarmul se rĕsturnă. Celalalt gendarm i-a pus baioneta în piept, dér Sĕlăgian prinse arma gendarmului deja căḑut şi era p'aci sĕ i-o smulgă din mânĭ. Veḑênd primejdia, gendarmul descărcă puşca, şi Sĕlăgian căḑŭ mort....

Tesaur găsit. Ḑiarele vienese publică scirea, că într'o pădure lângă Wioka, câţĭ-va lucrătorĭ de la calea ferată au găsit lângă graniţa ruséscă, la o adâncime de un metru, mai întâiŭ o sabie bine conservată şi apoi o cantitate estra-ordinară de monede de aur si arme de tot soiul. Se crede, că s'a găsit tesaurul de rĕsboiŭ al insurgenţilor polonesĭ din 1864.

Musica orășenéscă va cânta mâne Joi la $6^1/_2$ pe promenadă. — Aceeaşĭ musică va da la 14 Sept. un *concert* în sala de la hotel „Europa". Inceputul la 8 óre séra.

In Villa Kertsch etagiul al doilea, constătător din 4 odăi, bucatărie, cămară etc., dela 1 Octomvrie de închiriat.

Necrolog.

Subscrişii în numele lor şi al numĕróselor rudenii, cu inima înfrântă de durere anunţă trecerea din viéţa acésta la o viéţă mai fericită a prea iubitului şi neuitatului lor frate, ginere, unchiŭ, cumnat, vĕr şi nepot:

Reverendissimul domn

Ioan Papiu

preposit capitular, vicariu gener. episcopesc etc.

întêmplată la 8 l. c. st. n. la $2^1/_2$ óre diminéţa în al 67 an al vieţei şi 37 al preoţiei, după un morb îndelungat, provĕdut cu sântele sacramente ale muribundilor. Astrucarea osĕmintelor scumpului defunct se va face la 10 l. c. st. n. la 3 óre d. m. în cimiterul gr. cat. din loc, ér misa pentru repausul sufletului adormitului în Domnul se va ţiné Vinerĭ în 12 l. c. la 10 óre în capela episcopéscă şi la 8 óre în biserica gr. cat. din Candia Gherlei. Fie-i ţĕrina uşóră şi memoria bine-cuvêntată!

Gherla, la 8 Septemvrie 1901.

Ioan Cheşeli Dragomir protopop ca socru. Ioan Cherestes preot ca unchiŭ. Vasiliu cu soţia şi pruncii, Ana cu soţul şi pruncii, Mariuca cu soţul şi pruncii, ca fraţĭ şi surorĭ, cumnaţĭ, cumnate, nepoţĭ şi nepóte. Ioan Papiriu, Marta Ioan, Alesandru, Petru, Iuliana, Augustin, Alesandru, Anica, Ionuc şi Aurel Cherestes cu familiile, familia Bodonyi şi alte nĕmurĭ mai aprópe şi mai departe, şi cunoscuţĭ.

— *Capitulul bisericei catedrale gr. cat. de Gherla* publică asemenea un anunţ funebral din incidentul morţii fericitului preposit capitular Ion Papiu, arătând, că sânta liturghie funebrală pentru odihna sufletului rĕposatului se va celebra Vinerĭ la 12 Septemvrie 10 óre în capela episcopéscă.

Din Raportul general

al comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultură poporului român" pentru anul 1901.

Onorată adunare generală!

Conform dispoṣiţiilor §-lui 23 din statute, avem onorul a presenta următorul raport despre activitatea nóstră în anul 1901 şi despre momentele mai însemnate din viaţa Asociaţiunii dela ultima adunare generală încóce.

I. Şedinţele.

Comitetul central a ţinut 12 şedinţe ordinare şi 5 extraordinare, în total 17 şedinţe. Procesele verbale redactate despre şedinţele comitetului au fost publicate în partea oficială a „Transilvaniei", pentru-ca toţĭ membriĭ Asociaţiunii sĕ pótă fi în curent cu afacerile acesteia.

Prin 269 decisiunĭ comitetul central a resolvat tóte afacerile supuse deliberăriĭ sale.

Numĕrul exibitelor a fost 969, cu 88 mai multe, decât în anul precedent.

Decisiunile adunării generale din anul trecut comitetul central a căutat sĕ le execute întocmai. 1. In deosebĭ a căutat sĕ finaliseze afacerea lăsămêntului lui Dr. Ioan Nichita în sensul hotărîrei luate de adunarea generală, cum se va raporta sub capitolul III al acestui raport; 2, a încredinţat pe prim secretarul Asociaţiuniĭ cu scrierea istoricului acesteia, care se va tipări în mai multe mii de exemplare încă în anul acesta şi se vor distribui în cele mai marĭ cercurĭ; 3. a dispus, ca din valórea realităţilor Asoc. sĕ se amortiseze un procent, ceea-ce s'a şi făcut şi în inventarul, ce se presentă ca aclus la acest raport; 4. propunerea d-lui Dr. D. P. Barcianu referitóre la centralisarea cuotelor de binefacere ale băncilor nóstre, a transpus-o delegaţiunii acestora, în sânul căreia cestiunea de asemenea era sulevată de mai nainte şi forma obiect de studiu.

Am rugat presidiul delegaţiunii, ca la timpul sĕu sĕ ne informeze asupra decisiunii, ce se va lua, când apoi nu vom întârdia a raporta şi onoratei adunărĭ generale. — Comitetul central crede a fi procedat corect cu privire la acéstă propunere; căcĭ nimenĭ altul nu póte fi mai competent a se pronunţa în causă, de cât înseşĭ băncile, respective representanţa acestora, delegaţiunea băncilor.

Nu mai puţin s'a căutat a se executa şi decisiunile referitóre la activitatea despărţămintelor şi la acuirarea de noui membrii, precum şi decisiunea prin care sĕ exprimă dorinţa a se face la şcóla civilă de fete tóte economiile posibile. Capitolele carĭ trateză despre despărţăminte, membri şi şcóla de fete vor dovedi întru cât comitetul central s'a conformat acestor decisiunĭ.

Membrii Asociaţiunii.

Asociaţiunea are 1580 membrii, anumit: 1. Membrii onorarĭ (în viaţă) 6; 2. membriĭ secţiunilor 39; 3. membrii fundatorĭ (în viaţă) 86; 4. membrii pe viaţă 212; 5. membriĭ ordinarĭ 1237.

Faţă de anul trecut se arată o crescere de 47 membri.

Averea Asociaţiunei.

Din raţiociniu se vede, că în 1901 percepţiunile fondului general au fost de K 33,644·18, mai mult cu K 1,102·65 de cât în anul precedent, ér erogaţiunile de K 24,531·40, mai puţin cu 3,469·83 de cât în anul precedent şi cu K 557·40 peste preliminariu.

Averea fondului general a fost la finea anului trecut de K 287,185·70. Acéstă sumă e cu K 842·40 mai mică de cât cea din anul 1900; ceea-ce se explică prin amortisarea a câte unui procent din edificiile Asociaţiunii în suma de K 2,114·48. Amortisarea s'a făcut în înţelesul decisiunii adunăriĭ generale din anul trecut. Décă amortisarea nu s'ar fi efectuit, fondul general arăta o crescere de K 1,272·08.

Intrégă averea administrată de comitetul central a fost de K 542,303·14, cu K 48,402·77 mai mult de cât în anul precedent. La acéstă crescere a contribuit cu mai bine de jumĕtate fondul Casei naţionale.

In legătură cu acestea rugăm Onorată adunare generală, ca sĕ mai iee act de următórele:

1. Fostul protopop *Alexandru Costa* din Oarţa-de-sus a testat Asociaţiunii suma de K 600.—, din ale cărei interese sĕ se ajutoreze studenţiĭ românĭ sĕracĭ, dându-se preferinţă celor înrudiţi cu testatorul. Pertractarea acestui lăsămênt s'a efectuit deja şi eredii, în deosebĭ soţia testatorului, tot odată până e în viaţă usufructura acestei sume, s'au învoit, ca suma testată sĕ se întabuleze pe realităţile rĕmase dela Al. Costa. Intabularea s'a îndeplinit.

2. Afacerea lăsămêntului lui *George Filip din Tăşnad* încă nicĭ astăḑĭ nu este finalisată. Dér la propunerea d-lui Andreiŭ Cosma, s'a decis a se incerca o împăciuire judecătoréscă cu eredii testatorului. Cu încheierea împăciuirii au fost încredinţaţĭ domniĭ George Pop de Băsescĭ, Alimpiu Barbolovicĭ şi Dr. George Papp.

3. Erediĭ nemulţămiţĭ ai lui *Ioan Petran* au pornit proces pentru invalidarea testamentului acestuia. La timpul sĕu vom raporta amĕnunţit în acéstă afacere; până la acest termin nu s'a adus nicĭ o decisiune judecătoréscă.

4. Cu privire la lăsămêntul lui Dr. Ioan Nichita ne-am conformat decisiuneĭ Nr. 8 lit. e) a adunării generale din anul trecut. S'a reînceput pertractarea cu erediĭ. Cu excepţiunea unor neînsemnate amĕnunte s'a ajuns la o înţelegere favorabilă. In raportul proxim credem a puté da detaliile necesare referitóre la acéstă fundaţiune.

5. Realităţile rĕmase de *Ioan Iancu* fost preot în Vidra-de-sus, s'au vêndut parochiei gr. or. din aceea comună. Contractul s'a încheiat în Aprilie a. tr., dér nu este încă întabulat, de óre-ce a trebuit sĕ se obţină mai întâiŭ aprobarea consistoriului archidiecesan din Sibiiu. Pentru aniĭ 1901 şi 1902 realităţile au fost date în arândă în favorul fundaţiunii, ce se va înfiinţa.

6. Donaţiunĭ a primit Asociaţiunea: 1. dela institutul de credit şi de economiĭ „Albina" K 2000.— pentru trebuinţele şcólei civile de fete; 2. dela funcţionariĭ din Sibiiu ai institului „Albina" K 54·24 pentru „Fondul G. „Bariţiu;" şi 3. dela d-l Nicolae Racoţa medic în Şeica-mare, K 10.— pentru „Fondul G. Bariţiu".

(Va urma.)

Literatură.

Au apărut:

„Gramatica Română pentru învĕţămêntul secundar", de Dr. Ioan *Petran*, profesor. Partea II *Sintaxa*. Ediţiunea II Arad, 1902. Editura autorului. Preţul 1 cor. 50 banĭ.

— **„Frumosul"**, studiu psichologic, de Dr. Dimitrie *Magdu*. Retipărire din „Familia". Oradea-mare 1902. Preţul 1 cor.

ULTIME SCIRI.

Năsĕud, 10 Septemvrie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.) Aḑĭ se face în Gherla înmormêntarea canonicului *Ioan Papiu*, fost profesor şi director al gimnasiului român de aicĭ. Din incidentul acesta la biserica şi la gimnasiul din Năsĕud s'a arborat drapelul negru.

Bruxella, 9 Septemvrie. *Chamberlain* a respins tóte propunerile generalilor burĭ. De aceea generalii vor da o proclamaţiune, spre a demasca atitudinea infiedelă a Angliei în decursul negocierilor de pace, şi a apela la lumea civilisată, ca sĕ le sprijinéscă opera reculegerii naţionalităţii lor. In 10 Septemvrie sosesc generalii burĭ în Haga, Joi în Amsterdam şi Vinerĭ în Bruxella. Pretutindenĭ se aranjază marĭ manifestaţiunĭ. Delarey e bolnav.

Belgrad, 9 Septemvrie. Damele din Belgrad au decis sĕ ţină un meeting de protestare în afacerea esceselor croate. Ḑiarele sêrbescĭ tóte condamnă aceste escese, esprimând speranţa, că inteligenţa croată vĕḑênd sĕlbătăciile plebei din Agram, va face tot posibilul, ca agitatorii clericalĭ ai masselor rĕtăcite sĕ nu aducă pagube nouĕ causei Croaţilor.

Redactorul ḑiarului sêrbesc „Mali Journal" Pera *Sevici*, mergênd la Semlin în afacerĭ private, a fost deţinut de poliţie. I-sa interḑis de a mai veni la Semlin. El a fost espedat la Belgrad.

Sosiți in Brașov.

Pe ḑiua de 9 Septemvre 1902.

Hotel Europa: Dr. Culian, Iaşĭ; Moţun, Sinaia; Constantin, Brán; Mihaly, Cluşiŭ; Goldschmid, Finger Viena; Salamon, Gherla.

Hotel Bucurescĭ: Adleff, Sighişóra; Niculescu, Bucurescĭ; Iovancicĭ, Viena; Klein, Budapesta; Simacek, Braşov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Sz 5870—1902
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. közhirré teszi. hogy Paskovits János végrehajtatónak Moasa Miklós és neje Paraszkiva végrehajtást szenvedő elleni 806 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén levő és a brassói 4092 sz. tljkvben fekvő 6635 6636/1 hrsz. épületes ingatlanra 609 koronában, ezennel megálla pitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokat **1902 évi szeptember hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor** az alólirt tlkvi hatóság 5 sz szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi junius hó 28-ik napján.

A. kir. törvényszék, mint tlkönyvi hatóság. 1—1. 6′8)

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Septemvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.90
Renta de corône ung. 4%	98.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	—.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	—.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	—.—
Bonurî rurale ungare 4%	97.75
Bonurî rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.15
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de aur austr.	121.45
Losurî din 1860.	152.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 02
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	738.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	694.—
Napoleondorî	19.05
Mărcî imperiale germane	117.02
London vista	239.62½
Paris vista	95.10
Rente austr. 4% de corône	10130
Note italiene	94.60

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Septemvrie n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18 94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orî.	19.04	19.07
Galbenî	11.20	10.30
Ruble Rusescî	2 54	—.—
Mărcî germane	117.25	—.—
Lire turcescî	21.40	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102 —

Sz. 6866—1902.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi hogy „Furnica" takpénztár végrehajtatónak Debu Román végrehajtást szenvedő elleni 310 korona — fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a sárkányi kir. járásbiróság) területén fekvő az uj-sinkai 102 sz. tljkvben Debu Bukura Irimie, valamint végrehajtást szenvedett nevén álló

223, 234	hrsz. ingatlanra 330 kor.	4079, 4080	hrsz. ingtlnra	72 kor.
1447	„ „ 18	„ 4128, 4129		
2007	„ „ 10	„ 4551	„ „	16 „
2013	„ „ 50	„ 4574, 4577	„ „	65 „
3086	„ „ 71	„ 4610	„ „	31 „
3098	„ „ 36	„ 4640	„ „	16 „
3253	„ „ 49	„ 4680, 4681	„ „	50 „
3656	„ „ 91	„ 4719, 4721	„ „	103 „
4050, 4100	„ „ 36	„ koronában		

ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 évi Október hó 1-ső** napján **délelőtt 9 órakor** Uj-Sinkán megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott sz bályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi junius hó 20-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság

Schupiter
kir. albiró.

655.1—1